

Politiikan vaikutuksien arviointi – yritysrahoituksen vaikuttavuus kaudella 2007- 2013

Olli Lehtonen
olli.lehtonen@luke.fi

Mitä on tehty ja miksi?

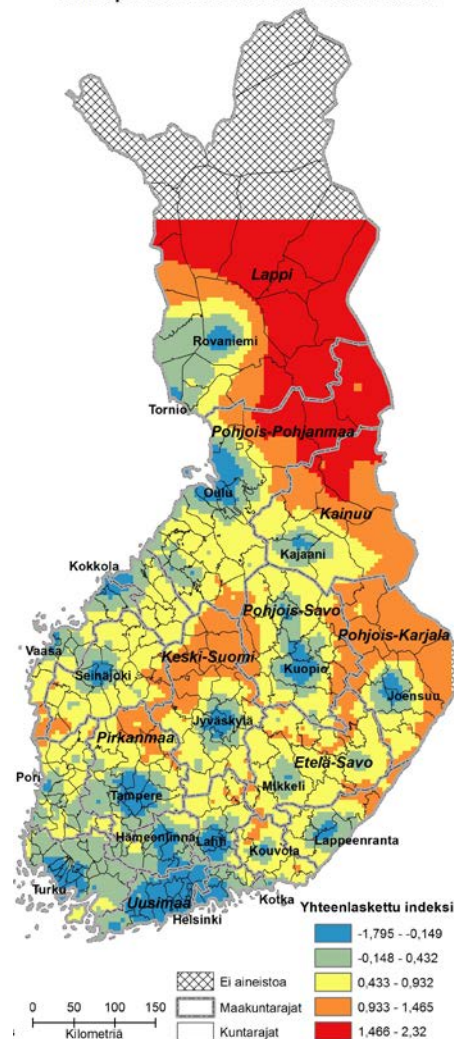
Tieteellinen vaikuttavuusarvio yritysrahoituksen vaikuttavuudesta politiikan teon tueksi.

Tutkimuskysymys: **Miten yritysrahoitus vaikuttaa tuettujen yritysten kehitykseen? Ovatko tuetut yritykset menestyneet paremmin kuin tukea saamattomat?**

- Tämä tieto oleellinen arvioitaessa ja laskettaessa tuen politiikkavaikutusta.
- Poliittikkarahoitusta voidaan perustella, jos tuki on ollut vaikuttavaa eli tukea saaneet yritykset ovat menestyneet paremmin kuin tukea saamattomat.
- Poliittikkkavaikutusta ei ole aiemmin analysoitu.

Yritysrahoituksen taustalla tarve tasapainottaa alueellisia kehityseroja, parantaa maaseudun elinvoimaa ja ylläpitää sen taloudellista aktiivisuutta.

Paikkaperustaisen aluekehittämisen indeksi

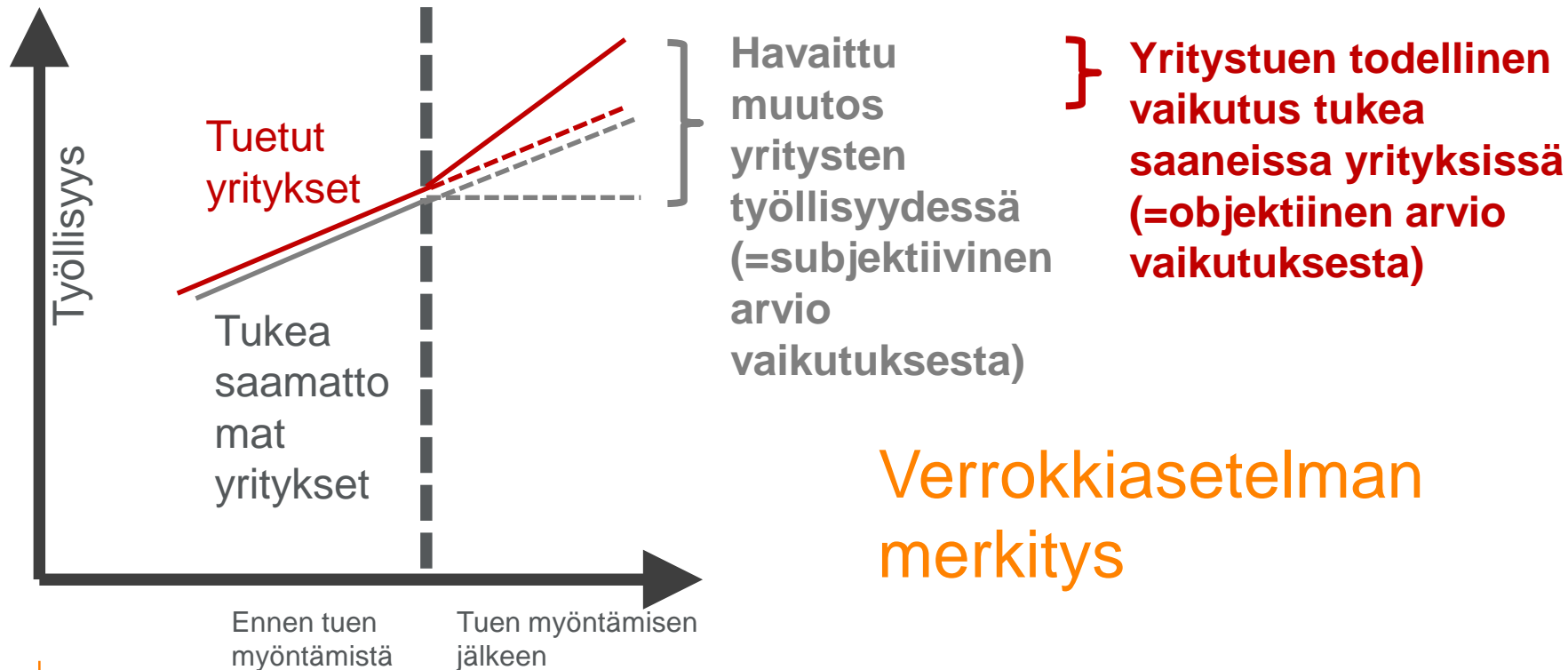

Mitä suurempi indeksiarvo, sitä suurempi tarve paikalliselle kehittämiselle.

Miten politiikkavaikutusta on arvioitu?

- Menetelmällisesti arviointi pohjautuu kaltaistamismenetelmiin ja niiden hyödyntämiseen tilastollisessa mallintamisessa (esim. Heckman-regressio, DiD-regressio, ATT)
- Tutkimusasetelmassa käytetään verrokkiyrityksiä eli tukea saaneiden yritysten kanssa mahdollisimman samankaltaisia yrityksiä, jotka eivät kuitenkaan ole saaneet tukea (=arvioinnin heikkous).
- Arvioinnin laatuluokitus tasolla 3 tai 4 (Maryland Scientific Methods Scale (SMS))
 - Poliittikkavaikutusten arvioinnissa laatuluokitus 5 ei mahdollinen (yritysrahoitusta ei voida nykykäytännöllä jakaa satunnaisesti yrityksille)
- Laajat tilastoaineistot: Verohallinto, Yritysrekisteri, yritysrahoituksen tilastot
- **On huomattava, että vastaavaa arviointia ei ole tässä laajuudessa Suomessa aikaisemmin tehty.**

Ongelmana on verrata tuettujen yritysten kehitystä tilanteeseen, jossa nämä yritykset eivät olisi saaneet tukea.

Tuetut yritykset ovat menestyneet tukea saamattomia yrityksiä paremmin **liikevaihdon, arvonlisäyksen, työpaikkojen lukumäärän ja käyttökateen kehityksessä.**

Koska tuetut yritykset menestyivät tukea saamattomia yrityksiä paremmin, voidaan tuen keskimääräisen vaikutuksen perusteella laskea kehittämisrahoituksen politiikkavaikutus vähentämällä havaitusta tuettujen yritysten kehityksestä muuttujien arvot teoreettisessa tilanteessa, jossa yrityksen eivät olisivat saaneet tukea.

Kokonaisvaikutukset tuettujen yritysten kehityksessä

Vaikutus	Muuttuja Liikevaihto (milj. €)		Arvonlisäys (milj. €)		Työpaikkamäärä (htv)		Käyttökate (milj. €)	
	Otos	Arvio kokonais-vaikutuksesta	Otos	Arvio kokonais-vaikutuksesta	Otos	Arvio kokonais-vaikutuksesta	Otos	Arvio kokonais-vaikutuksesta
Havaittu muutos tuetuissa yrityksissä (htv)	566.549	767.330	321.761	435.790	2704.5	3663.0	68.660	92.993
Havaittu muutos ilman kehittämisrahoitusta (htv)	339.6	459.9	92.6	125.43	1404.3	1901.9	14.2	19.3
Kehittämisrahoituksen politiikkavaikutus tuettujen yritysten kehityksessä								
Kerroinvaikutus: 1 milj. € tukea tuottaa yrityksissä luvun osoittaman vasteen								

Kokonaisvaikutukset tuettujen yritysten kehityksessä

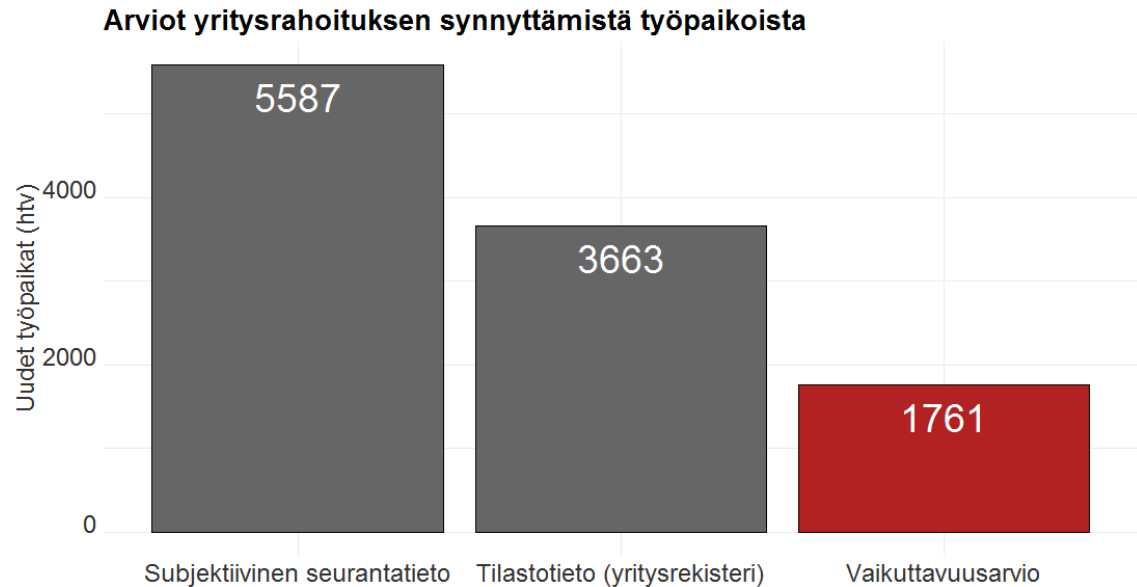
Tuetut yritykset ovat menestyneet tukea saamattomia yrityksiä paremmin **liikevaihdon, arvonlisäyksen, työpaikkojen lukumäärän ja käyttökateen kehityksessä.**

Koska tuetut yritykset menestyivät tukea saamattomia yrityksiä paremmin, voidaan tuen keskimääräisen vaikutuksen perusteella laskea kehittämisrahoituksen politiikkavaikutus vähentämällä havaitusta tuettujen yritysten kehityksestä muuttujien arvot teoreettisessa tilanteessa, jossa yrityksen eivät olisivat saaneet tukea.

Vaikutus	Muuttuja Liikevaihto (milj. €)		Arvonlisäys (milj. €)		Työpaikkamäärä (htv)		Käyttökate (milj. €)	
	Otos	Arvio kokonais- vaiku- tuksesta	Otos	Arvio kokonais- vaiku- tuksesta	Otos	Arvio kokonais- vaiku- tuksesta	Otos	Arvio kokonais- vaiku- tuksesta
Havaittu muutos tuetuissa yrityksissä (htv)	566.549	767.330	321.761	435.790	2704.5	3663.0	68.660	92.993
Havaittu muutos ilman kehittämisrahoitusta (htv)	339.618	459.976	92.611	125.431	1404.3	1901.9	14.290	19.355
Kehittämisrahoituksen politiikkavaikutus tuettujen yritysten kehityksessä	226.9	307.3	129.4	175.2	1300.2	1761.0	54.3	73.6
Kerroinvaikutus: 1 milj. € tukea tuottaa yrityksissä luvun osoittaman vasteen	1.473		0.840		8.442		0.353	

Yritysrahoituksen todellinen vaikuttavuus on huomattavasti pienempi kuin seurantatiedoissa on ilmoitettu

Rahoituksen vaikuttavuus noin 31 % seurantatiedoissa ilmoitetuista vaikutuksista.

Kaikki rahoitus ei kuitenkaan kanavoiki kasvua

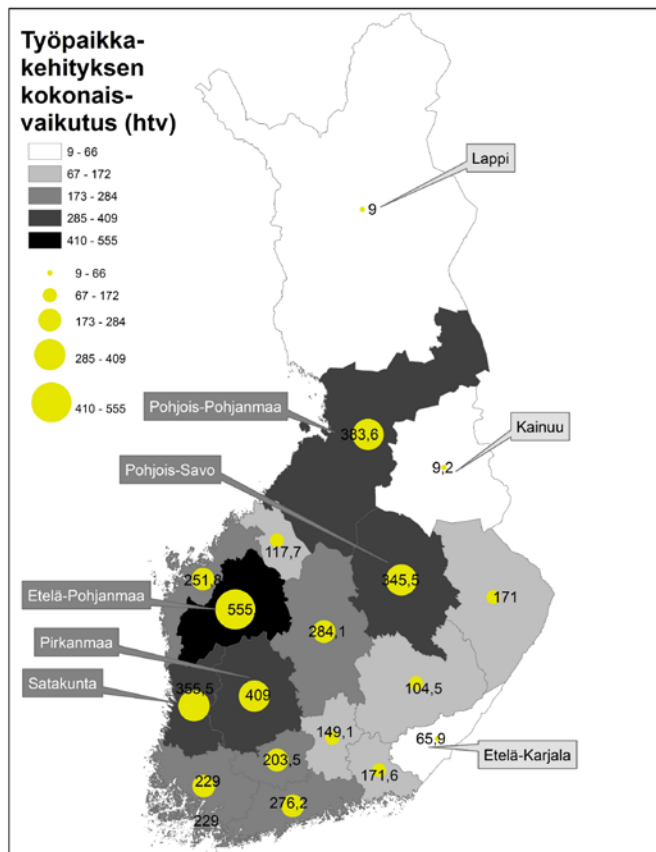
- Vuosina 2007-2013 yritysrahoituksen julkisesta rahoituksesta 30 % kohdentui taantuviin yrityksiin ja 4,4 % kohdentui lopettaneisiin yrityksiin
 - Kuitenkin suurin osa eli yli 66 % rahoituksesta kohdentui kasvuyrityksiin
- Kasvuyrityksissä kasvu on tuen myöntämisen jälkeen ollut voimakkainta ja ensimmäinen vuoden kasvu on jopa noin puolet suurempi kuin seuraavan vuoden kasvu.
- Yleisesti investointituet ja käynnistämistuet vaikuttavia – kehittämistuet eivät kanavoiki kasvua yhtä usein.
- Ammatillista koulutusta ja tiedotusta koskevat toimet alihyödynnetty toimenpide.

Vaikutukset kertaantuvat aluetalouksissa

Aluetalouselaskenta sisältää suoran vaikutuksen maakunnissa tuetuissa yrityksissä, mutta myös kertaantuvan epäsuoran vaikutuksen.

Keskimäärin kerrannaisvaikutus on 1,5 työpaikkaa.

Vaikutukset painottuvat Länsi-Suomeen.

Yritysrahoitus loi **kasvua** maakuntien yleisesti **taantuessa**.

Maakunta	Työpaikkavaikutukset tuetuissa yrityksissä (otos)			Työpaikkojen lukumäärän kehitys maakunnassa 2008-2014 (htv)
	Suora vaikutus (htv)	Panos-tuotos laskenta Epäsuora vaikutus (htv)	Kokonaisvaikutus (htv)	
Uusimaa	197.3	78.9	276.2	2072.7
Varsinais-Suomi	143.3	85.7	229.0	-9508.1
Satakunta	218.7	136.8	355.5	-3959.9
Kanta-Häme	147.1	56.4	203.5	-2959.2
Pirkanmaa	256.4	152.6	409.0	-5986.1
Päijät-Häme	102.4	46.7	149.1	-6442.8
Kymenlaakso	97.9	73.7	171.6	-5801.6
Etelä-Karjala	43.8	22.1	65.9	-3286.1
Etelä-Savo	62.3	42.2	104.5	-3120.1
Pohjois-Savo	234.4	111.1	345.5	-4069.9
Pohjois-Karjala	123.6	47.4	171.0	-1852.5
Keski-Suomi	180.1	104.0	284.1	-3444.3
Etelä-Pohjanmaa	384.5	170.9	555.4	-1450.8
Pohjanmaa	153.3	98.5	251.8	-153.0
Keski-Pohjanmaa	72.4	45.3	117.7	288.9
Pohjois-Pohjanmaa	258.9	124.7	383.6	-864.7
Kainuu	6	3.2	9.2	-2493.9
Lappi	22.1	-13.1	9.0	-1999.8

Johtopäätökset

1. Yritysrahoitus on vaikuttava politiikkaväline, vaikkakin sen työpaikkavaikutukset ovat noin 1/3 aiemmin tiedetystä (vrt. subjektiiviset seurantatiedot).
2. Yritysrahoitus on parantanut yritysten kehitystä maaseudulla ja siten vaikuttanut myönteisesti koko maaseudun yritysekosysteemien kehitykseen.
3. Yritysrahoitusta voidaan edelleen kehittää:
 - Kaikki tukimuodot eivät vaikuta yritysten kasvuun (yleisemmin kehittämistuet)
 - 10 % tukea saaneista yrityksistä, jotka saavat 4 % eli 12 miljoonaa euroa rahoitusta, lopettaa toimintansa
 - Yrityksissä 100 työpaikkaa ja aluetaloudessa 150 työpaikkaa on jäänyt syntymättä.
4. Kehittämiseen tarvitaan lisää tutkimusta ja tietoa:
 - Algoritmit ja koneoppiminen avustamaan rahoituspäätösten päätöksentekoa ja tunnistamaan kehitysmahdollisuuksia?
 - Rahoitus tiiviimmin osaksi paikkaperustaista aluekehittämistä, koska alueelliset erot rahoituksessa suuria?

Kiitos!

